

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

	Koordinator	Vrsta studije	Naziv studije/projekta	Radovi iz studije/projekata
1.	Dr Ljiljana Radulović	Multicentrično, randomizovano, dvostruko slijepo ispitivanje faze 3 koje procjenjuje efikasnost, bezbijednost i podnošljivost lijeka IMU-838 u odnosu na placebo kod odraslih pacijenata oboljelih od relapsne multiple skleroze	ENSURE	
Studija ENSURE je multicentrična, randomizovana, dvostruko slijepa studija 3. faze za procjenu efikasnosti, bezbijednosti i podnošljivosti IMU-838 u odnosu na placebo kod odraslih sa relapsirajućom multiplom sklerozom (ENSURE-1). U ovom trenutku je završen glavni terapijski period koji je trajao 15 meseci, te se sada nalazi u Open Label Periodu. U studiji učestvuje samo jedan pacijent, kako u terapijskom periodu, tako i u ekstenziji studije. Studija se izvodi saglasno principima dobre prakse, uz redovno izvještavanje ka Etičkom komitetu KCCG.				
2.	Dr Marko Vuković	Multicentrična prospektivna studija	Biomarkeri kod karcinoma bešike: kliničko-patološki značaj ekspresije Ki-67, p53 i CD-31	
Studija BIOMARKERI KOD KARCINOMA MOKRAĆNE BEŠIKE: KLINIČKO-PATOLOŠKI I PROGNOСТИČKI ZNAČAJ EKSPRESIJE KI-67, P53 I CD-31 Dizajn: retrospektivna studija (pacijenti liječeni u periodu od 2019 do 2023 godine). Cilj studije: Utvrditi da li promjena imunohistohemijske ekspresije markera angiogeneze (CD-31) pokazuje korelaciju sa biomarkerima Ki-67 i p53 i da li je njihova ekspresija, u uzorku tkiva dobijenom transuretralnom resekcijom, povezana sa recidivom ili progresijom bolesti, kod pacijenata sa NMIBC. Studija uključuje dvije nezavisne grupe ispitanika: u prvoj grupi je 41 pacijenta sa tumorima gradusa $\geq$G2, pri čemu je 27 pacijenata sa T1G3; u drugoj grupi je 44 pacijenta sa tumorima gradusa $<$ G2, pri čemu je 39 pacijenata sa TaG1. Kontrolna grupa od 20 pacijenata sa uzorkom tkiva iz sluznice bešike bez znakova postojanja tumora. Kriterijumi uključivanja u studiju: osobe $>$ 18 godina, bez znakova mišićne invazije na uzorku (NMIBC), transuretralna resekcija tumora kao modalitet liječenja; Kriterijumi isključivanja iz studije: pacijenti kod kojih je došlo do gradusne progresije na BCG terapiji, pacijenti sa konkomitantnim CIS-om i T1G3				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

tumorom, pacijenti sa dvojnim malignitetima. Mjesto sprovođenja studije: KCCG, Klinika za urologiju. Očekivano vrijeme završetka studije: jun 2025 godine.				
3.	Dr Marko Vuković	Međunarodna, multicentrična, prospektivna studija	Ward AdmiSsion of Haematuria: an Observational Multicentre Study (WASHOUT)	
WASHOUT studija je međunarodna, multicentrična prospektivna studija koja ima za cilj da definiše protokol dijagnostike i liječenja pacijenata sa hematurijom nakon urgentnog bolničkog prijema. Dizajn: Prospektivna studija sa periodom regrutacije pacijenata od godinu dana (počevši od januara 2024). Planirani završetak studije: jun 2025 godine. Opis studije: Pregled pacijenata i obrada dobijenih podataka biće obavljeni od strane nadležnih urologa ili članova tima koji imaju pristup podacima, kao dio njihove kliničke uloge. Anonimni podaci o pacijentima učesnicima studije biće unijeti u onlajn bazu podataka (REDCap) koja pripada Univerzitetском koledžu u Londonu (Reviziju će sprovoditi britanski urološki istraživački tim sa saradnicima (BURST)). Prikupljaju se samo podaci koji su rutinski dostupni iz lokalne baze podataka. Kriterijumi za uključivanje: pacijenti stariji od 18 godina, primljeni u sekundarnu ili tercijernu zdravstvenu ustanovu zbog makrohematurije. Kriterijumi za isključivanje iz studije: makrohematurija uzrokovana plasiranjem urinarnog katetera, urološka trauma, hospitalizacija kraća od 24h. Primarni cilj studije: dužina hospitalizacije pacijenata sa hematurijom; sekundarni cilj studije: stopa mortaliteta u toku prvih 90 dana od prijema, incidenca ponovnih prijema u bolnicu, stepen potrošnje resursa zdravstvenog sistema. Link za online pristup studiji: https://bursturology.com/project/washout/.				
4.	Prof. dr Miodrag Radunović	Projekat BIOCAN - nacionalni naučnoistraživački projekat koji se realizuje kroz strateško partnerstvo između Medicinskog fakulteta UCG i Fakulteta za informacione sisteme i tehnologije UDG, gdje je KCCG partnerska institucija na projektu. Projekat je odobren za finansiranje od strane Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, u okviru Konkursa za	Ispitivanje dijagnostičkog potencijala multimodalnih biomarkera za detekciju kolorektalnog karcinoma - BIOCAN	Ždralović M et al. Advances in microRNAs as Emerging Biomarkers for Colorectal Cancer Early Detection and Diagnosis. Int J Mol Sci. 2024;25(20):11060

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

		sufinansiranje nacionalnih naučnoistraživačkih projekata		
Projekat BIOCAN – Ispitivanje dijagnostičkog potencijala multimodalnih biomarkera za detekciju kolorektalnog karcinoma. Projektne aktivnosti sprovode se u skladu sa relevantnim etičkim standardima, uz prethodno odobrenje Etičkih komisija Medicinskog fakulteta (br. 378/2), Kliničkog centra Crne Gore (br. 03/01-6812) i Doma zdravlja Podgorica (br. 05/17-2725). Cjelokupno naučno istraživanje, koje podrazumijeva regrutaciju pacijenata, prikupljanje i obradu bioloških uzoraka i kliničkih podataka izvodi se u laboratorijama Centra za naučnoistraživački rad Medicinskog fakulteta, Domu zdravlja Podgorica i KCCG. Glavni cilj projekta BIOCAN jeste identifikacija novih, pouzdanih biomarkera za rano otkrivanje kolorektalnog karcinoma, s ciljem poboljšanja dijagnostičkih metoda, prognoze i ishoda liječenja. Projekat se fokusira na analizi i poređenju nivoa ekspresije četiri odabrane mikroRNK u plazmi pacijenata sa adenomima, pacijenata sa kolorektalnim karcinomom i kod zdravih ispitanika. Kombinovanjem sa postojećim metodama skrininga, novi neinvazivni, sigurni, visoko specifični i osjetljivi biomarkeri mogu značajno unaprijediti dijagnostičku tačnost, omogućiti raniju detekciju bolesti i doprinijeti smanjenju opterećenja zdravstvenog sistema uzrokovanim ovom bolešću. Svi podaci u okviru projekta prikupljaju se na strukturiran i standardizovan način, uz strogu kontrolu preanalitičkih varijabli i harmonizaciju propisa sa relevantnim regulativama, čime se uspostavlja temelj za formiranje prve kancerske biobanke u Crnoj Gori. Ova biobanka će služiti kao nacionalna platforma za inovativna biomedicinska istraživanja, sa posebnim fokusom na razvoj personalizovane medicine. Dodatno, projektom je predviđen razvoj sopstvenog softvera - Biobank Information Management System (BIMS), koji će omogućiti efikasno upravljanje biološkim uzorcima i pratećim kliničkim podacima, čije uspostavljanje je u završnoj fazi. Veb sajt: www.biocan.ucg.ac.me. Izveštaj o realizaciji: (21.11.2025, dr Maša Ždravlević).				
<u>OSNOVNE INFORMACIJE O PROJEKTU</u>				
Naziv projekta		Ispitivanje dijagnostičkog potencijala multimodalnih biomarkera za detekciju kolorektalnog karcinoma		
Akronim projekta		BIOCAN		
Naučna oblast		Medicina i zdravlje ljudi		
Nosilac projekta		Univerzitet Crne Gore, Medicinski fakultet		
Rukovodilac/teljka projekta		Prof. dr Miodrag Radunović		

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

Trajanje projekta (broj mjeseci)	36 mjeseci	1. REALIZACIJA PROJEKTA <i>Ključne aktivnosti na Projektu koje su preduzete u Izvještajnom periodu</i>
Ukupan budžet projekta	141.995,00 EUR	

Sve planirane aktivnosti za prvu istraživačku godinu su realizovane u skladu sa projektnom prijavom ili su trenutno u toku, bez značajnih prepreka koje bi ugrozile realizaciju ciljeva projekta.

Ključne preduzete aktivnosti uključuju:

1. Priprema etičkog okvira za sprovođenje istraživanja

Na samom početku izvještajnog perioda, pribavljene su sve potrebne saglasnosti etičkih komiteta (Medicinski fakultet UCG, Klinički centar Crne Gore i Dom zdravlja Podgorica), čime su ispunjeni osnovni uslovi za početak rada sa ispitanicima i prikupljanje biološkog materijala. Paralelno su izrađeni obrasci informisanog pristanka i prateći materijali za komunikaciju sa ispitanicima.

2. Razvoj istraživačke metodologije

Izrađen je detaljan i tematski strukturiran upitnik kojim se prikupljaju podaci o demografiji, ličnoj i porodičnoj anamnezi, načinu života i prethodnim dijagnostičkim procedurama. Takođe su razvijeni standardni operativni protokoli (SOP) za prikupljanje, obradu i skladištenje bioloških uzoraka (plazma, serum, tkiva), u skladu sa važećim biobankarskim standardima. Ove procedure osiguravaju dosljednost, kontrolu kvaliteta i reproduktivnost u kasnijim fazama analize.

3. Rekrutacija ispitanika i prikupljanje uzoraka

U saradnji sa Domom zdravlja Glavnog grada i KCCG započet je proces regrutacije pacijenata. Do kraja izvještajnog perioda prikupljeni su uzorci od **137 ispitanika**, uz istovremeno sprovođenje intervjua i popunjavanje upitnika. Uzorci su pravilno obrađeni i pohranjeni u skladu sa SOP procedurama. Istovremeno je sprovedena kompletna biohemijska analiza uzoraka, a rezultati su sistematizovani i uneseni u informacioni sistem.

4. Izgradnja digitalne baze podataka/informacionog sistema

U saradnji sa kolegama sa partnerske institucije (UDG), razvijen je i implementiran Biobank Information Management System (BIMS) – softverski sistem za upravljanje biobankom koji

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

omogućava povezivanje uzoraka sa anamnestičkim, biohemijskim i molekularnim podacima. Softver je aktivan i nalazi se na serverima Univerziteta Crne Gore. U njega se kontinuirano unose podaci tokom regrutacije i laboratorijske obrade.

5. Laboratorijska oprema i infrastruktura

U toku izvještajnog perioda nabavljena je planirana laboratorijska oprema, hemikalije i potrošni materijal, a istraživačka infrastruktura dodatno je unaprijeđena donacijom uređaja za molekularne analize (BioRad ChemiDoc MP), posredstvom humanitarne inicijative Rotary klubova iz Barija i Kotora. Ovaj uređaj značajno proširuje kapacitete za analizu molekularnih biomarkera u narednoj fazi projekta.

6. Diseminacija i promocija projektnih aktivnosti

U cilju povećanja vidljivosti projekta, izrađena je i aktivirana zvanična veb stranica projekta: www.biocan.ucg.ac.me, kao i nalozi na društvenim mrežama (Instagram, Facebook, LinkedIn). Objavljen je naučni pregledni rad u časopisu *International Journal of Molecular Sciences*, kao i originalni naučni rad u časopisu *Pathology – Research and Practice*. Projekat je predstavljen i široj javnosti kroz medijski članak u dnevnim novinama *Pobjeda*, čime je podignuta svijest o značaju istraživanja i ranog otkrivanja karcinoma.

7. Učešće u međunarodnim inicijativama i mobilnost

Članovi tima učestvovali su na međunarodnim sastancima i obukama u okviru COST akcije TRANSLACORE. Mlada istraživačica Andrijana Konatar učestvovala je na trodnevnoj obuci u Turskoj (IBG, Izmir), čime je stekla osnovne vještine iz oblasti biobankinga. Uspostavljena je i saradnja sa naučnikom iz dijaspore, dr Sergejem Đuranovićem, koji je pružio ekspertsku podršku u razradi metodologije.

8. Razvoj karijere mladih istraživača

Mladi istraživači su aktivno učestvovali u svim fazama projekta – od terenskog rada i rada sa uzorcima do pripreme naučnih radova i prijava za međunarodne projekte. Posebno se ističe činjenica da je članica tima Andrijana Konatar uspješno odbranila prijavu teme doktorskih studija, čime je formalizovan njen akademski put u okviru oblasti obuhvaćenih projektom. Doktorandkinja Andrijana Konatar takođe je bila aktivno uključena u pisanje naučnog pregleda koji je objavljen u međunarodnom časopisu indeksiranom u Science Citation Index Expanded (SCIE) bazi.

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

Napomene: Iako Klinički centar Crne Gore nije partnerska institucija na projektu BIOCAN, u njegovu realizaciju su uključeni ljekari Kliničkog centra, i to:

1. Dr Damir Muhović, Interna klinika, Odjeljenje za gastroenterohepatologiju, i
2. Dr Janja Rašović, Centar za patologiju.

Podnosilac izvještaja:

Maša Ždravčić

Dr Maša Ždravčić
Aktivni istraživač na projektu

5.	Dr Danilo Radunović	Prospektivna kohortna studija	CompCure ERKReg – subregistar prospektivna kohortna studija o C3 glomerulonefritisu i IC membranoproliferativnom glomerulonefritisu	
STUDIJA “CompCure ERKReg subregister Prospective Cohort Study on C3G and IC-MPGN” (CompCure ERKReg – subregistar prospektivna kohortna studija o C3 glomerulonefritisu i IC membranoproliferativnom glomerulonefritisu). Istraživanje se sprovodi od strane Evropskog registra rijetkih bubrežnih bolesti i Univerzitetske bolnice Heidelberg, Njemačka, a KCCG je jedan od centara uključenih u ovo istraživanje. Glavni cilj studije je da se uspostavi kohorta C3G pacijenata postavljanjem registra za longitudinalno praćenje evolucije bolesti. Studija predviđa uključivanje pacijenata koji pate od ove rijetke grupe bolesti. Projekat kohortne studije ima dva glavna cilja. Prvi cilj je olakšati studije koje će omogućiti bolje razumijevanje interakcija između gena, okoline i načina života koji uzrokuju uticaj na C3 glomerulopatije. Drugi cilj je korištenje ovog razumijevanja za podsticanje razvoja novih terapija i preciznih medicinskih pristupa za ovu grupu bolesti.				
6.	Dr Danilo Radunović	Registar, istraživanja St Louis University, SAD	LDGen Registry " – Living Donor Genetic Registry - Genetski registar živih donora bubrega	Završeno

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

STUDIJA „LDGEN REGISTRY”– Living Donor Genetic Registry - Genetski registar živih donora bubrega“LDGen Registry”

(Genetski registar živih donora bubrega) je istraživanje koje se sprovodi od strane istraživača na St Louis University iz SAD a, a KCCG je jedan od centara uključenih u ovo istraživanje. Radi se o presječnoj studiji koja ima za cilj bolje razumijevanje genetske dijagnoze i genetskih varijanti koje se mogu naći u populaciji živih donora bubrega i poboljšanje pravilnog genetskog testiranja u evaluaciji donora. Nalazi studije LDGen registra trebaju pomoći da se razumiju razlike u trenutnim praksama koje se primjenjuju u genetskom testiranju za procjenu živih donora bubrega i da se identifikuju genetski aleli rizika kod pre-simptomatskih živih kandidata za donore bubrega. Era genomike nefroloških bolesti je u nastajanju i na pragu ulaska u mainstream praksu u centrima za transplantaciju. Usklađeni napor unutar zajednica nefrologije i transplantacije je da se šire informacije o tehnologijama, prednostima i potencijalnim rizicima i mogu poslužiti kao osnova za usvajanje najboljih praksi u testiranju potencijalnih kandidata za donore i primatelje bubrežnih graftova.

Izveštaj o realizaciji (16.12.2025., dr Danilo Radunović) Studija - „CompCure ERKReg subregister – Prospektivna kohortna studija o C3G i IC-MPGN“, koja se realizuje u saradnji sa ERKReg – Evropskim registrom rijetkih bubrežnih bolesti i Univerzitetskom bolnicom Heidelberg, je u toku. Još nema publikacija iz iste.

Studija „LDGen Registry”; – Living Donor Genetic Registry - Genetski registar živih donora bubrega je završena početkom 2025.

Podaci se obrađuju. Neki radovi su u pripremi, za sada je publikovano:

- Caliskan, Yasar; Oto, Ozgur Akin; Alhamad, Tarek; Yazici, Halil; Velioglu, Arzu; Yildiz, Abdulmecit; Radunovic, Danilo; Garg, Neetika; Ural, Zeynep; Mejia, Christina Irene; Viklicky, Ondrej; Jittirat, Arksarapuk; Ozkurt, Sultan; Daloul, Reem; Trujillo, Hernando; Soliman, Karim; Turkmen, Aydin; Lee, Brian; Thomas, Christie; Mannon, Roslyn; Lentine, Krista L. Genetic Testing and Living Kidney Donor Candidate Decision-Making: Lessons from a Multicenter International Registry: SA-PO0612. Journal of the American Society of Nephrology 36(10S):10.1681/ASN.202565f6q080, October 2025. | DOI: 10.1681/ASN.202565f6q08
- Caliskan, Yasar; Oto, Ozgur Akin; Alhamad, Tarek; Yazici, Halil; Velioglu, Arzu; Yildiz, Abdulmecit; Radunovic, Danilo; Garg, Neetika; Ural, Zeynep; Mejia, Christina Irene; Viklicky, Ondrej; Jittirat, Arksarapuk; Ozkurt, Sultan; Daloul, Reem; Trujillo, Hernando; Soliman, Karim; Turkmen, Aydin; Lee, Brian; Thomas, Christie P; Mannon, Roslyn B.; Lentine, Krista L.1. Genetic Testing and Living Kidney Donor Candidate Decision-Making: Lessons from a Multicenter International Registry: SA-

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

PO0612. Journal of the American Society of Nephrology 36(10S):10.1681/ASN.202565f6q080, October 2025. DOI: 10.1681/ASN.202565f6q080 Caliskan, Yasar; Oto, Ozgur Akin; Alhamad, Tarek; Yazici, Halil; Yildiz, Abdulmecit; Velioglu, Arzu; Garg, Neetika; Soliman, Karim; Jittirat, Arksarapuk; Viklicky, Ondrej; Ural, Zeynep; Mejia, Christina Irene; Daloul, Reem; Radunovic, Danilo; Lee, Brian; Thomas, Christie P; Trujillo Cuellar, Hernando; Mannon, Roslyn; Lentine, Krista L. Genetic Evaluation of Living Kidney Donor Candidates: Results from the LDGen Registry: SA-PO968. Journal of the American Society of Nephrology 35(10S):10.1681/ASN.2024wjmzmfm2, October 2024. DOI: 10.1681/ASN.2024wjmzmfm				
7.	Dr Sanja Lekić	Međunarodna studija	Real-world research of treatment patterns in early HER2-positive breast cancer patients from Serbia and Montenegro (HEReNA)	
Studija “Real-world treatment patterns in patients with human epidermal growth factor receptor 2 (HER2) - positive early breast cancer in Serbia and Montenegro – HEReNA” Ciljevi: Neoadjuvantna hemoterapija sa dvostrukom ciljanom terapijom značajno je poboljšala ishode kod HER2-pozitivnog ranog karcinoma dojke (BC). Potpuni patološki odgovor (pCR) je korišćen kao krajnja tačka u neoadjuvantnim randomizovanim kontrolisanim studijama, pokazujući snažnu korelaciju sa klinički značajnim ishodima preživljavanja. Ova studija pruža real-time dokaze o ranim HER2-pozitivnim lokalnim obrascima liječenja karcinoma dojke u Srbiji i Crnoj Gori sa fokusom na učestalost inicijacije neoadjuvantnog lečenja (NAT) u odnosu na operaciju unapred i stope pCR posle NAT-a. Metode: Ovaj retrospektivni pregled grafikona uključivao je pacijente sa stadijumom II-III HER2+ BC koji ispunjavaju uslove za neoadjuvantno lečenje 2022. Demografski, klinički i patološki podaci su izvučeni iz izveštaja o patologiji i medicinske dokumentacije. pCR je definisan kao odsustvo invazivnog kancera u dojci i aksilarnim čvorovima (ipT0/is ipN0). Rezultati: Uključeno je 189 pacijenata iz pet referentnih centara u Srbiji i 58 pacijenata iz referentnog centra u Crnoj Gori. Većina pacijenata je imala BC prikazan u kliničkom stadijumu II (68,25% u Srbiji, 72,41% u Crnoj Gori). U Srbiji je 63,49% pacijenata bilo pozitivno na hormonske receptore (HR) (ER-pozitivno 62,43%, PR-pozitivno 45,5%), dok je u Crnoj Gori 63,79% bilo HR-pozitivno (ER-pozitivno 60,34%, PR-pozitivno 37,93%). Ki67 ≥20% pronađen je kod 85,71% pacijenata u Srbiji i 89,65% u Crnoj Gori. NAT u				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

Srbiji primalo je 86,77% pacijenata, pretežno AC + THP (antraciklin i ciklofosfamid, a zatim trastuzumab (H) + pertuzumab (P) + taksan) protokol (98,78%). U Crnoj Gori 62,07% je primilo NAT, pretežno THP protokol (83,34%). Nakon NAT-a, pCR je postignut kod 50% i 75% pacijenata u Srbiji i Crnoj Gori. Među onima koji su postigli pCR, češći su bili PR negativni (65,85% u Srbiji, 85,18% u Crnoj Gori) i ER negativni (52,44% u Srbiji, 55,56% u Crnoj Gori). Većina pacijenata sa postignutim pCR je imala II stadijum BC (64,63% u Srbiji, 81,48% u Crnoj Gori) i Ki67 $\geq 20\%$ (95,12% u Srbiji, 96,30% u Crnoj Gori). Mastektomija je urađena kod 64,63% pacijenata koji su postigli pCR u Srbiji i 85,18% u Crnoj Gori.

Zaključci: NAT je standardni tretman za stadijum II-III HER2+ BC u Srbiji i Crnoj Gori, sa boljim pCR stopama u ranijim fazama. Pored toga, pacijenti sa ER-negativnim, PR-negativnim i visokim Ki67 indeksom imali su veće stope pCR-a. Ovi nalazi su u skladu sa prethodnim neoadjuvantnim kliničkim ispitivanjima i studijama sa real-time podacima.

8.	Prof. dr Brigita Smolović	Prospektivna, opservaciona, jednocentrična, longitudinalna studija za procjenu dugoročne kliničke koristi kod biološki naivnih pacijenata sa inflamatornim bolestima crijeva u Crnoj Gori	ENTran-M Vedolizumab 4024 (EUPAS32914) 32914)	
ENTran-M Vedolizumab 4024 (EUPAS32914) Prospektivna, opservaciona, jednocentrična, longitudinalna studija za procjenu dugoročne kliničke koristi kod biološki naivnih pacijenata sa inflamatornim bolestima crijeva u Crnoj Gori u periodu od 2 godine koja se sprovodi pod pokroviteljstvom farmaceutske kompanije Takeda. Naša studija po prvi put prikuplja lokalne podatke o upotrebi VDZ u liječenju pacijenata sa UC i CD koji primaju VDZ kao prvu liniju biološke terapije. Primarni cilj: procijeniti dugoročnu kliničku korist putem stope prekida terapije za biološki naivne pacijente sa inflamatornom bolešću crijeva liječenih vedolizumabom u trajanju od 2 godine. Sekundarni ciljevi su: procjena kliničke i endoskopske remisije kod pacijenata liječenih vedolizumabom u kliničkoj praksi; procjena efekta vedolizumaba na kvalitet života pacijenta; procjena uloge laboratorijskih testova (markeri biološke aktivnosti kao što su CRP i fekalni kalprotektin) kao dodatne mjere u upravljanju bolešću; procjena bezbjednosnog profila vedolizumaba. Preliminarni rezultati studije su prikazani na IBD Akademija u Beogradu, u januaru 2025. godine. Svi pacijenti su regrutovani, završetak studije je planiran u junu 2026.godine. Izvještaj o realizaciji: (25.11.2025., prof. dr Brigita Smolović) Prospektivna, opservaciona, jednocentrična, longitudinalna studija za procjenu dugoročne kliničke koristi kod biološki naivnih pacijenata sa inflamatornim bolestima crijeva u Crnoj Gori u periodu od 2 godine koja se sprovodi pod pokroviteljstvom farmaceutske kompanije Takeda.				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

Naša studija po prvi put prikuplja lokalne podatke o upotrebi VDZ u liječenju pacijenata sa UC i CD koji primaju VDZ kao prvu liniju biološke terapije. Primarni cilj: procijeniti dugoročnu kliničku korist putem stope prekida terapije za biološki naivne pacijente sa inflamatornom bolešću crijeva liječenih vedolizumabom u trajanju od 2 godine. Sekundarni ciljevi su:

- procjena kliničke i endoskopske remisije kod pacijenata liječenih vedolizumabom u kliničkoj praksi
- procjena efekta vedolizumaba na kvalitet života pacijenta
- procjena uloge laboratorijskih testova (markeri biološke aktivnosti kao što su CRP i fekalni kalprotektin) kao dodatne mjere u upravljanju bolešću
- procjena bezbjednosnog profila vedolizumaba

Preliminarni rezultati studije su prikazani na IBD Akademija u Beogradu, u januaru 2025. godine Svi pacijenti su regrutovani, završetak studije je planiran u junu 2026.godine.

9.	Dr Irena Marić	Prospektivna kohortna studija	Dugoročni rezultati liječenja atrezije jednjaka kod djece	Studija nije realizovana.
DUGOROČNI REZULTATI LIJEČENJA ATREZIJE JEDNJAKA KOD DJECE, je prospektivna kohortna studija. Glavno istraživanje se sprovodi od strane The Queen Silvia Children's Hospital SU/Ostra Gothenburg-Švedska. Uključeni su centri iz 22 zemlje, a IBD KCCG je jedan od centara uključenih u ovo istraživanje. Za istraživanje će se koristiti podaci dostupni u istorijama bolesti, protokolima, i bolničkom informacionom sistemu od pacijenata operisanih i liječenih zbog atrezije jednjaka. Cilj istraživanja je utvrditi specifičnost zdravstvenih tegoba na osnovu anamneze i statusa, procjena kvaliteta života ispitanika korišćenjem upitnika, a sve u cilju formiranja obrasca kliničkog praćenja kvaliteta života djece rođene sa atrezijom jednjaka. Studija je anonimna, nekomercijalna i bez finansijske naknade. Projekat kohortne studije ima za cilj da utvrdi učestalost „long term“ komplikacija i kvaliteta života djece rođene sa atrezijom jednjaka, kao i faktore rizika perioperativnog perioda , incidencu i karakteristike kasnih komplikacija i kvaliteta života , sve u cilju formiranja dugoročnog follow-up-a tj.praćenja ovih pacijenata. Ukupna dužina trajanja ispitivanja: 6-12 mjeseci. Izveštaj o realizaciji: (15.12.2025. dr Irena Marić). Studija nije realizovana.				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

10.	Dr Ana Ostojić	Sponzorisan od strane Robert Koh Instituta iz Berlina, Intenzivna njega, ECMO, monitoring. Podizanju nivoa rada i standarda liječenja u jedinicama intenzivne njege u KCCG	WASP project (Western Balkan Strategic Partnership)	
WASP STUDIJA – U pitanju je trogodišnja edukacije iz intenzivne medicine u okviru WASP projekta (Western Balkan Strategic Partnership), a koji je sponzorisan od strane Robert Koch Instituta iz Berlina. Dio ovog projekta koji se odnosi na edukaciju iz intenzivne medicine je počeo u januaru mjesecu 2023.god. i odvija se u vidu webinar-a u trajanju od 1,5h na dvonedeljnom nivou. Realizovan je drugi i poslednji odlazak u Charité bolnicu ovim povodom (prvi je bio u februaru 2024. godine, takođe u trajanju od jedne radne nedelje.) Edukacija se odvijala u nekoliko navrata i tokom dolazaka dr Martine Gasner iz Charité bolnice u KCCG. Krajnji cilj ove edukacije je sticanje Evropske diplome za intenziviste (EDIC – European Diploma in Intensive Care), koja se dobija nakon uspješno položenog pismenog i usmenog dijela ispita. Na ovaj način, teži se ne samo individualnom stručnom usavršavanju ljekara, već i podizanju nivoa rada i standarda liječenja u jedinicama intenzivne njege u KCCG. Učesnici ovog projekta iz KCCG bili su: dr Tanja Drinčić Nenezić, dr Bojana Vujović, dr Lucija Mrdak, dr Ana Ostojić i dr Katarina Šćepanović. U periodu od 30. septembra do 1. oktobra 2025. godine, u amfitetatru Instituta za javno zdravlje održani su in person meeting svih predstavnika zemalja članica međunarodnog projekta pod nazivom “Western Balkan Strategic Partnership for Health Protection” (WASP). U okviru Crne Gore, pored drugih institucija, značajno učešće u ovom projektu imao je i Klinički centar Crne Gore, u okviru podprojekta pod nazivom “Kliničko upravljanje u intenzivnoj njezi“, a rezultate učešća KCCG u projektu je prezentovala dr Tanja D Nenezić. WASP projekat link: https://ghpp.de/en/projects/wasp/. Izvještaj o realizaciji (16.12.2025.): U cilju izvještavanja o boravku u Charité bolnici u Berlinu u periodu od 23. do 29. novembra 2025. godine, želimo da Vas obavijestim da se radilo o završnom dijelu trogodišnje edukacije iz intenzivne medicine u okviru WASP projekta (Western Balkan Strategic Partnership), koji je finansiran od strane Robert Koch Instituta iz Berlina. Ovaj završni segment projekta podrazumijevao je kratkoročno usavršavanje u trajanju od jedne radne sedmice. Cilj boravka bila je priprema za polaganje usmenog dijela ispita EDIC (European Diploma in Intensive Care), kroz aktivno učešće u svakodnevnom kliničkom radu na odjeljenju intenzivne njege Charité bolnice. Program je uključivao svakodnevni				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

obilazak svih pacijenata koji su u tom trenutku bili hospitalizovani, diskusiju kliničkih slučajeva, protokola liječenja, praćenje novih prijema i otpusta, kao i interaktivni edukativni rad sa mentorima. Takođe, koristimo priliku da Vas obavijestimo da je planirano naše učešće na ESICM kongresu, koji će se održati naredne godine u oktobru u Lisabonu, gdje će Charité bolnica i Robert Koch Institut predstaviti završne rezultate trogodišnjeg WASP projekta realizovanog u saradnji sa ljekarima Kliničkog centra Crne Gore.

S poštovanjem,

Učesnici edukacije:

Dr Bojana Vujović – Klinika za anesteziju, reanimaciju i intenzivnu terapiju

Dr Lucija Mrdak – Infektivna klinika

Dr Tanja Nenezić Drinčić – Klinika za kardiologiju

Dr Katarina Šćepanović – Interna klinika, odjeljenje pulmologije

11.	Dr Milorada Nešović	UNICEF, MZ Strategija razvoja zdravstvenog sistema	Poboljšanje kvaliteta njege majke i novorođenčadi u Crnoj Gori	
-----	---------------------	--	--	--

Projekat „UNAPREĐENJE KVALITETA BOLNIČKE NJEGE MAJKI I NOVOROĐENČADI U CRNOJ GORI“

Uz podršku Kancelarije UNICEF-a za Crnu Goru /obezbjedena finansijska sredstva/ a u saradnji sa Kliničkim Centrom Crne Gore, *LDS Charities* i Ministarstvom zdravlja, sprovodi se projekat „Unapređenje kvaliteta bolničke njege majki i novorođenčadi u Crnoj Gori“. Svrha projekta je da obezbijedi izgradnju kapaciteta i prateću superviziju za osoblje u zdravstvenim ustanovama za porodilje i novorođenčad u Crnoj Gori u cilju jačanja i poboljšanja kvaliteta zaštite majki i novorođenčadi u Crnoj Gori.

Sprovođenje projekta je planirano u periodu od 1.07.-31.12.2024.godine.

Projekat se sastoji iz dva dijela:

1. Suportivna supervizija neonatalne reanimacije
2. Izrada protokola za njegu novorođenčadi u skladu s praksom zasnovanom na dokazima i međunarodnim smjernicama:
 1. Osnovna njega za sve bebe
 2. Osnovna njega za male bebe
 3. Neonatalna reanimacija

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

4. Upotreba Bubble CPAP (bCPAP)

Prvi dio projekta, obilazak 9 porodilišta i sprovođenje obuke i supervizije, izrada izveštaja je završen. Iz opravdanih razloga kasnimo sa radom na drugom dijelu projekta jer je rad na ovom dijelu je pratio niz problema. Uz saglasnost UNICEF-a, završetak drugog dijela projekta je planiran do 31.marta 2025.godine ali je i taj rok produžen do kraja aprila 2025.godne.

12.	Dr sc. med. Maja Raičević	Studija u svrhu kreiranja međunarodnog registara za dijabetes kod djece i adolescenata koji je osnovala grupa istraživača iz Hanovera (Njemačka).	SWEET studija	
SWEET studija se odnosi na međunarodni registar za dijabetes kod djece i adolescenata koji je osnovala grupa istraživača iz Hanovera (Njemačka). Trenutno studija prikuplja podatke iz više od 144 centra za dijabetes, iz oko 60 zemalja širom svijeta, a KCCG se priključio registru krajem 2022. godine. Podaci se statistički obrađuju dva puta godišnje, a pored naučno značajnih informacija, rezultat je izvještaj na osnovu kojeg je moguće porediti njegu, liječenje i praćenje pacijenata u našoj ustanovi sa drugim zdravstvenim centrima. SWEET studija je iznjedrila brojne publikacije u prestižnim međunarodnim časopisima. Trajanje studije je u ovom trenutku nedefinisano. Izvještaj o realizaciji. (26.12.2025., dr sc. med Maja Raičević): U 2025. godini započet je proces verifikacije Instituta za bolesti djece, tj. Kliničkog centra Crne Gore, u međunarodnoj SWEET mreži. Aktivnosti su sprovedene u skladu sa definisanim standardima ovog projekta. U okviru procesa verifikacije, našu ustanovu su 20. novembra 2025. godine posjetili pedijatrijski endokrinolozi dijabetolozi iz Švedske i Bugarske. Tokom posjete realizovane su stručne konsultacije, razmjena iskustava i evaluacija kliničke prakse. Obavljen je razgovor sa pedijatrijskim endokrinolozima, medicinskim sestrama angažovanim na Odjeljenju endokrinologije i u endokrinološkoj ambulanti, sa psihologom i socijalnim radnikom koji vode brigu o djeci sa dijabetesom, sa predstavnikom Udruženja roditelja djece sa dijabetesom, direktorom Instituta za bolesti djece i predstavnikom Centra za nauku, KCCG. Izvještaj o evaluaciji je u pripremi, a očekujemo da značajno doprinese unapređenju rada našeg tima i usklađivanju sa SWEET standardima. Aktivno učestvujemo u naučno-istraživačkom radu u okviru SWEET studije, te ističemo da smo koautori na članku koji je trenutno u procesu objavljivanja.				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

U daljem toku planirano je da jačamo međunarodnu saradnju i da kontinuirano učestvujemo u naučno-istraživačkim aktivnostima u okviru SWEET projekta.				
13.	Dr Iva Ivanović	MZ Strategija ranog razvoja djeteta	Strategija ranog razvoja djeteta	
U okviru implementacije Strategije ranog razvoja djeteta, od strane Kliničkog centra Crne Gore, organizovane su četiri multidisciplinarna obuke „Teorijska i interaktivna obuka o neurorazvojnim poremećajima i ranoj intervenciji“ za pedijatre, vaspitače i medicinske sestre iz zdravstvenog i obrazovnog sektora. Obuka je obuhvatila teme ranog prepoznavanja poremećaja, sa fokusom na poremećaje iz spektra autizma, značaj rane intervencije i socijalne stimulacije u različitim sredinama. Učestvovalo je više od 140 polaznika, a predavanja su držali stručnjaci iz Centra za rani razvoj Kliničkog centra Crne Gore, Doma zdravlja, Instituta za javno zdravlje, Ministarstava zdravlja, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, kao i Centra za socijalni rad i Resursnog centra. Teme su obrađivane kroz teorijska izlaganja i praktične grupne aktivnosti, uz razmjenu iskustava iz prakse. Učesnici su iskazali veliko interesovanje, posebno za oblasti rane detekcije i intervencije, kao i za unapređenje podrške porodicama. Identifikovani su ključni izazovi poput nedostatka kadrova, prostornih kapaciteta i vremena za rad sa djecom. Kao prijedlozi za unapređenje rada istaknuta je potreba za češćim edukacijama, boljom međusektorskom saradnjom i formiranjem stručnih timova za podršku djeci sa razvojnim izazovima. Ova obuka predstavlja značajan korak ka jačanju sistema rane intervencije u Crnoj Gori, u skladu sa strateškim ciljevima. Takođe, u okviru implementacije Strategije ranog razvoja djeteta, održana je specijalizovana obuka “Poremećaji hranjenja po tipu probirljivosti kod dece sa autizmom” za 35 učesnika (defektolozi, logopedi, psiholozi, pedijatri, medicinske sestre iz vrtića). Predavači su biliiskusni stručnjaci iz Instituta za mentalno zdravlje u Beogradu, koji su prethodno prošli obuku od strane PhD BCBA Vivian Ibañez, aktuelne koordinatorke Florida Centra za pedijatrijske poremećaje hranjenja pri Univerzitetu Florida i Centru za Autizam i Neurorazvojne poremećaje. Tema je bila primjena naučno dokazanih intervencija za regulisanje poteškoća u hranjenju kod djece sa smetnjama u razvoju, s posebnim fokusom na djecu sa poremećajem iz spektra autizma. Obrađene su teme posmatranja ponašanja tokom obroka, funkcionalne procjene, izbora potkrepljenja, izrade strategija intervencije i obuke roditelja. Poseban akcenat stavljen je na multifaktorsku etiologiju poremećaja hranjenja i značaj saradnje sa drugim zdravstvenim radnicima. Obuka je bila usmjerena na jačanje praktičnih znanja i uspostavljanje efikasnog kliničkog toka intervencije. Planiran je nastavak ovih edukativnih aktivnosti s ciljem boljeg i pravovremenog prepoznavanja neurorazvojnih poremećaja, primjeni rane intervencije u sredinama u kojima dijete najčešće boravi, kao i pružanju sistemske, kvalitetne i kontinuirane podrške djeci i porodicama sa neurorazvojnim teškoćama. Strategija ranog razvoja djeteta je napravljena za period od 2023. do 2027. god, dok je realizacija aktivnosti počela od maja 2024.god. Za sada još uvijek nije bilo publikacija.				
14.	dr Jevto Eraković	Multicentrična, neintervencijska studija faze IV koja ispituje efektivnost lijeka okrelizumab	MUSICALE	Završeno

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

		kod pacijenata sa relapsno-remitentnom i primarno-progresivnom formom multiple skleroze		
Studija MUSICALE (A Multicentre Non-interventional Study to Assess the Real-world Effectiveness of Ocrelizumab in Patients With Relapsing or Primary Progressive Multiple Sclerosis) je multicentrična, neintervencijska studija faze IV koja ispituje efektivnost lijeka okrelizumab kod pacijenata sa relapsno-remitentnom i primarno-progresivnom formom multiple skleroze. Klinika za neurologiju Kliničkog centra Crne Gore je jedan od 160 centara širom svijeta u kojima se sprovodi ova studija. Iz KCCG u studiju je uključeno 25 pacijenata - prvi pacijent u studiju uključen aprila 2019. godine, a posljednji marta 2021. godine. Do sada je 21 pacijent završio učešće u studiji, a još 4 pacijenta su aktivna u studiji. Studija se izvodi saglasno principima dobre prakse, uz redovno izvještavanje ka Etičkom komitetu KCCG. Izveštaj o realizaciji: (novembar 2025., dr Milovan Roganović) Studija MUSICALE (A Multicentre Non-interventional Study to Assess the Real-world Effectiveness of Ocrelizumab in Patients With Relapsing or Primary Progressive Multiple Sclerosis) je multicentrična, neintervencijska studija faze IV koja ispituje efektivnost lijeka okrelizumab kod pacijenata sa relapsno-remitentnom i primarno-progresivnom formom multiple skleroze). Klinika za neurologiju Kliničkog centra Crne Gore je jedan od 160 centara širom svijeta u kojima se sprovodi ova studija. Glavni istraživač ispred Kliničkog centra Crne Gore je dr Jevto Eraković, a istraživači su: dr Ljiljana Radulović, dr Slaviša Peruničić, dr Dragica Milikić, dr Balša Vujović i dr Milovan Roganović. Studijska sestra je Slađana Bogavac. Iz Kliničkog centra Crne Gore u studiju je uključeno 25 pacijenata - prvi pacijent u studiju uključen aprila 2019. godine, a posljednji marta 2021. godine. Tokom 2025. godine svi pacijenti su završili učešće u studiji, a centar je zatvoren dana 23.12.2025. godine.				
15.	Dr Sanja Gluščević	Sumaira Fondacija, SAD, Grant	NMOSD and MOGAD in Montenegro: Clinical Aspects, Pain and Community Impact”	
Studija “NMOSD and MOGAD in Montenegro: Clinical Aspects, Pain and Community Impact”, koja se sprovodi kroz finansijsku podršku Sumaira Fondacije, globalnoj organizaciji posvećenoj podizanju svijesti o rijetkim neurološkim bolestima, kao što su bolesti iz spektra neuromijelitis optika (NMOSD) i bolest udružena sa prisustvom antitijela na mijelin oligodendrocitni glikoprotein (MOGAD), te osnaživanju pacijenata kroz podršku i edukaciju. Sumaira Fondacija, osnovana 2014. godine, aktivno radi na unapređenju razumijevanja ovih kompleksnih stanja, smanjenju nejednakosti u pristupu, dijagnostici i liječenju širom svijeta ali i finansirajući mala istraživanja vezana za NMOSD i MOGAD. U okviru saradnje sa Fondacijom, dr S. Gluščević je uspješno konkurisala na međunarodni konkurs za finansiranje istraživačkih projekata posvećenih ovim bolestima. Od 47 prijava iz 18 zemalja, odobreno je samo 7 projekata,				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

uključujući i gore navedeni. Ovaj projekat će prvi put detaljno istražiti kliničke karakteristike, prisustvo boli i društveni uticaj ovih bolesti u crnogorskoj populaciji, koristeći standardizovanu metodologiju u skladu sa globalnim praksama. Rezultati istraživanja, koji će biti objavljeni u naučnom časopisu, ne samo što će pružiti uvid u stanje u Crnoj Gori, već će omogućiti i komparativne analize sa podacima iz drugih zemalja. Izveštaj o realizaciji (25.12.2025., dr Sanja Gluščević): Istraživački rad koji je podržan od Sumaira fondacije, pod nazivom - NMOSD i MOGAD u Crnoj Gori: klinički aspekti, bol i uticaj na zajednicu, je ušao u završnu fazu. Prikupljeni su svi podaci, obrada istih je u toku. Očekuje se realizacija u vidu objave naučno istraživačkog rada tokom 2026. godine.				
16.	Dr sc. med Aleksandar Čelebić	COST EU project	a) CA21135 Modelling immunotherapy response and toxicity in cancer (IMMUNO-model)-učešće u radnoj grupi b) CA21140 Interception of Oral Cancer Development (INTERCEPT)-član upravnog odbora c) CA21152 Implementation Network Europe for Cancer Survivorship Care (INE-CSC)-učešće u radnoj grupi	1. Prue G et al. Models of care and associated targeted implementation strategies for cancer survivorship support in Europe: a scoping review protocol. BMJ Open 2025;15:e085456. (iz projekta: CA21152 Implementation Network Europe for Cancer Survivorship Care (INE-CSC) – projekat je u toku). 2. Ristic-Medic D et al. The Impact of an Anti-Inflammatory Diet on Serum Atherogenic indices and Anthropometric Parameters in Breast Cancer Patients receiving Aromatase Inhibitors (prihvaćen Abstract za 23rd International Congress

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

				of Nutrition of IUNS, Paris, avgust 2025., sa saradnicima iz projekta: CA21152 Implementation Network Europe for Cancer Survivorship Care (INE-CSC) – projekat je u toku).
16a) CA21135 Modelling immunotherapy response and toxicity in cancer (IMMUNO-model) IMMUNO-model COST Action CA21135 predstavlja evropski naučni projekat čiji je cilj razvoj i standardizacija prekliničkih modela za proučavanje efikasnosti i toksičnosti imunoterapije kod raka. Projekat okuplja istraživače iz akademskih, kliničkih i industrijskih sektora, promovišući multidisciplinarnu saradnju i razmjenu znanja. Ima za cilj unapređenje razumijevanja mehanizama djelovanja imunoterapije, identifikaciju biomarkera i poboljšanje kliničkog ishoda kod oboljelih. U okviru projekta biće uspostavljena javno dostupna baza podataka sa standardizovanim protokolima, organizovane edukativne aktivnosti i naučne misije. Projekat podstiče prenos znanja između laboratorijskih i kliničkih timova, uz saradnju s biotehnološkim kompanijama. Kroz ovaj pristup se jača personalizovana medicina i kreiraju efikasnije imunoterapijske strategije. Vizija IMMUNO-modela je da postane evropska referentna mreža za imunoonkološka istraživanja. Biće razvijene smjernice za eksperimentalne modele, evaluacija terapija i validacija biomarkera. Aktivnosti uključuju godišnje konferencije, radionice i treninge za doktorande i postdoktorande. Ova COST akcija usmjerena je ka kreiranju inovativnih terapija uz smanjenje toksičnosti i povećanje efikasnosti imunoterapije. Konačni rezultat biće bolji dizajn kliničkih studija, smanjenje geografskih razlika u liječenju i doprinos održivosti zdravstvenih sistema. Trajanje projekta: 02.11.2022.-01.11.2026. 16 b) CA21140 Interception of Oral Cancer Development (INTERCEPTOR) INTERCEPTOR je evropski COST projekat usmjeren na presretanje razvoja oralnog karcinoma kroz unapređenje prevencije i praćenja potencijalno malignih poremećaja usne duplje (OPMD). Cilj projekta je razvoj multidisciplinarnog pristupa koji integriše kliničku praksu, translaciona istraživanja i e-zdravstvo. Projekat okuplja 108 učesnika iz 23 zemlje kako bi se unaprijedilo rano otkrivanje i spriječila maligna transformacija OPMD. Kroz analizu putanja bolesti i korišćenje realnih podataka, razvijaju se personalizovane				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

strategije za prevenciju. Planira se izrada standardizovanih protokola za kliničku evaluaciju, prikupljanje uzoraka i histopatološku dijagnozu. INTERCEPTOR će uspostaviti evropski registar pacijenata sa OPMD i mrežu centara za klinička ispitivanja. Fokus je na razvoju novih biomarkera i farmakoloških pristupa za sprječavanje oralnog karcinoma. Uključeni su i aspekti zdravstvene ekonomije, etike i javnih politika u cilju implementacije održivih preventivnih mjera. Projekat povezuje medicinske i dentalne stručnjake, bioinformatičare, socijalne naučnike i predstavnike pacijenata. Planirane su i obuke, razmjene istraživača i edukacija mladih istraživača. INTERCEPTOR promoviše zdravlje građana kroz uvođenje inovacija i precizne medicine u svakodnevnu praksu. Biće razvijeni eHealth alati za praćenje pacijenata i digitalne platforme za samopregled. Projekat doprinosi razumijevanju biološke heterogenosti OPMD i identifikaciji visokorizičnih pacijenata. Očekuje se smanjenje mortaliteta, poboljšanje kvaliteta života i racionalizacija troškova liječenja oralnog karcinoma. U razvoju su novi algoritmi za praćenje simptoma, psihološkog stanja i životnog stila pacijenata. Projekat podržava transparentno odlučivanje o finansiranju preventivnih metoda. Inicijativa je u skladu sa Misijom za borbu protiv raka Evropske komisije. Poseban akcenat stavlja se na standardizaciju procedura i harmonizaciju praksi između zemalja članica. Projekat ima potencijal da postane referentna mreža za prevenciju oralnog karcinoma u Evropi. Trajanje projekta: 14.11.2022.-13.11.2026.

16c) CA21152 Implementation Network Europe for Cancer Survivorship Care (INE-CSC)

INE-CSC je evropski COST projekat koji ima za cilj unapređenje postterapijske njege osoba koje su preživjele rak. Projekat odgovara na sve veći broj onkoloških pacijenata koji žive dugo nakon završetka liječenja, ali imaju brojne fizičke, psihološke i socijalne potrebe. Postojeći zdravstveni sistemi ne pružaju koordinisanu i održivu njegu za ovu rastuću populaciju. INE-CSC okuplja istraživače, kliničare, pacijente i donosioca odluka iz više od 30 zemalja. Glavni cilj je da se razvije održiv, sistemski model brige o preživjelim kroz integraciju naučnih dokaza u kliničku praksu. Planira se razvoj veb-platforme sa alatima i vodičima za zdravstvene radnike. Projekat obuhvata i digitalna rješenja, kao što su elektronski obrasci za samoprocjenu pacijenata i virtuelne klinike. Akcenat se stavlja na personalizovanu, stratifikovanu njegu zasnovanu na riziku i potrebama pojedinca. INE-CSC podržava interdisciplinarnu saradnju i razmjenu znanja između zemalja sa različitim kapacitetima. Posebna pažnja posvećena je podizanju svijesti o potrebama preživjelih, smanjenju nejednakosti i promociji zdravlja. Projekat doprinosi strategiji EU „Europe’s Beating Cancer Plan“ i misiji „Living Better and Longer“. Projekat promoviše uključivanje mladih istraživača i balansiran geografski i rodni pristup. Prepoznaje se važnost brige o mentalnom zdravlju, zapošljavanju i reintegraciji u društvo. U fokusu su i digitalna rješenja koja omogućavaju skalabilnu i pristupačnu

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

njegu. INE-CSC ima potencijal da unaprijedi kvalitet života za više od 20 miliona preživjelih od raka u Evropi. Trajanje projekta: 26.10.2022.-25.10.2026.				
17.	Dr sc. med Marina Jakšić	COST EU project	CA23119, SENESCENCE2030: Targeting Cell Senescence to Prevent Age-Related Diseases	
Sprečavanje ili ublažavanje bolesti povezanih sa starenjem predstavlja značajan savremeni socio-medicinski izazov. Znanje o ćelijskim i molekularnim mehanizmima koji su do sada identifikovani kao "obilježja starenja" omogućavaju eksperimentalne strategije za modulaciju starenja i poboljšanje dužine i kvaliteta života. Kroz angažman sa međunarodnim partnerima, SENESCENCE2030 generiše interdisciplinarnu i međusektorsku mrežu stručnjaka za geronauku i starenje, olakšavajući sticanje novih vještina i znanja među mladim istraživačima, medicinskim osobljem i inovatorima iz ciljnih zemalja inkluzivnosti. SENESCENCE2030 ide dalje od najsavremenijeg otvaranja razmjene znanja o starenju i senoterapiji, pokušavajući da prevaziđe poteškoće koje sprečavaju u Evropi kliničku primenu ovih znanja za identifikaciju izvodljivih dijagnostičkih puteva, efikasnija klinička ispitivanja i efikasne intervencije na način života i ishranu. SENESCENCE2030 će naglasiti socio-ekonomski uticaj terapijskih pristupa i isplativost vremenskih intervencija za definisanje inovativnih procesa, mjera i proizvoda uticaja na industrije, finansijere i kreatore politike zainteresovane za rješavanje zdravstvenih i socioekonomskih izazova u vezi sa starenjem. Sve u svemu, SENESCENCE2030 će osnažiti prelazak sa terapijskog pristupa usredsređenog na bolest ka preventivnom i personalizovanom tretmanu. Izvještaj o realizaciji: (25.11.2025., dr sc. med Marina Jakšić) Učesnica u radnim grupama WG 2, WG 4. Akcija je planirana u vremenskom okviru od 2024-2028 godine. Kratak opis COST akcije: Sprečavanje ili ublažavanje bolesti povezanih sa starenjem predstavlja značajan savremeni socio-medicinski izazov. Znanje o ćelijskim i molekularnim mehanizmima koji su do sada identifikovani kao "obilježja starenja" omogućavaju eksperimentalne strategije za modulaciju starenja i poboljšanje dužine i kvaliteta života. Kroz angažman sa međunarodnim partnerima, SENESCENCE2030 generiše interdisciplinarnu i međusektorsku mrežu stručnjaka za geronauku i starenje, olakšavajući sticanje novih vještina i znanja među mladim istraživačima, medicinskim osobljem i inovatorima iz ciljnih zemalja inkluzivnosti. Sve u svemu, SENESCENCE2030 će osnažiti prelazak sa terapijskog pristupa usredsređenog na bolest ka preventivnom i personalizovanom tretmanu. Tokom 2025. godine, održano je nekoliko online sastanaka kao i izuzetno korisnih predavanja iz oblasti molekularnih mehanizama ćelijskog starenja. Moja uloga jeste mapiranje interesnih strana, institucija u Crnoj Gori, koje bi imale korist od umrežavanja sa pomenutom akcijom, kao i rad na diseminaciji rezultata akcije.				
18.	Dr sc. med Emir Muzurović	COST EU project	a) EUropean network to tackle METAbolic alterations in HEART	

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

			failure” (EU-METAHEART) b) CA20122 - Harmonizing clinical care and research on adrenal tumours in European countries (HARMONISATION)	
a) European network to tackle METAbolic alterations in HEART failure” (EU-METAHEART) COST Akcija „Evropska mreža za borbu protiv metaboličkih promena kod SRČANE insuficijencije“ (EU-METAHEART) okupiće istraživače iz Evrope da doprinesu širokom spektru naučne ekspertize, najsavremenijih tehnologija, naučne razmene i obrazovanja za podsticanje revolucionarne nauke koja pomera polje napred ka poboljšanju lečenja pacijenata sa srčanom insuficijencijom. COST akcija će omogućiti razvoj najsavremeniji pristup ka dubljem razumijevanju metaboličke disfunkcije kod srčane insuficijencije. Identifikovali smo četiri naučne ključne oblasti u kojima je metabolička ili mitohondrijalna disfunkcija centralna, a kojima će se baviti četiri radne grupe (RG): 1) Uticaj metaboličkih poremećaja na supstratni i intermedijarni metabolizam u srčanim miocitima 2) Metabolički aspekti vaskularne disfunkcije 3) Imunometabolizam: kako metaboličke promene kontrolišu upalu i obrnuto 4) Mehano-energetsko razdvajanje i redoks promene mitohondrija b) CA20122 - Harmonizing clinical care and research on adrenal tumours in European countries (HARMONISATION) Cilj akcije jeste da se konstituiše multidisciplinarna mreža za harmonizaciju kliničke njege i istraživanja nadbubrežnih tumora širom Evrope. Ova mreža za saradnju će uspostaviti moderan okvir za razvoj nove generacije randomizovanih kliničkih ispitivanja u realnom vremenu koja će biti udružena i zasnovana na registru. U tu svrhu, HARMONISATION će biti organizovan u pet radnih grupa: 1. Usklađivanje kliničke prakse za tumore nadbubrežne žlijezde; 2. Usklađivanje istraživanja tumora nadbubrežne žlijezde i prakse 3. Usklađivanje alata informacione tehnologije (IT)/vještačke inteligencije (AI) sa standardizovanim registrom; 4. Usklađivanje etičkog i pravnog okvira potrebnog za federalna evropska suđenja; i 5. Komunikacija, širenje i inkluzivnost.				
19.	Prof. dr Elvir Zvrko	COST EU project	a) The INTERCEPT (INTercEption of oRal CancEr develoPmenT) b) CA22159 - National, International and	

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

			Transnational Histories of Healthcare, 1850-2000 (EuroHealthHist)	
a) The INTERCEPTOR (INTercEption of oRal CancEr develoPment), vremenski okvir COST akcije 2022-2026. Akcija se bavi izazovom prevencije oralnog karcinoma i donosi novu paradigmu u liječenju bolesti oralnih potencijalno malignih poremećaja (OPMD). Oslanjajući se na izvrsna translacijska istraživanja, brigu o pacijentima i edukaciju u Evropi u području onkologije, INTERCEPTOR će razviti buduće strategije personaliziranih preventivnih i terapijskih pristupa za OPMD. b) CA22159 - National, International and Transnational Histories of Healthcare, 1850-2000 (EuroHealthHist) Trenutno stanje u historiji medicine ukazuje na stalnu podjelu u pogledu tema, pristupa, metoda, pa čak i izvora u različitim dijelovima Europe. To odražava odvojene istraživačke kulture i mreže oblikovane dugoročnim pristupima historiji medicine. Ova će se akcija baviti ovim izazovom kroz naučnu razmjenu oko četiri istraživačke teme – pružanje zdravstvene njege, pružaoci zdravstvene njege, pacijenti i finansije u zdravstvu.				
20.	Prof. dr Mileta Golubović	Program kolaborativnih grantova Fonda za inovacije Crne Gore, a KCCG i kompanija IT Advanced Services d.o.o. (ITAS) nastupaju kao partneri na projektu	AI sistem za digitalnu patološku analizu adenokarcinoma (PathAI)	
Projekat se realizuje u okviru Programa kolaborativnih grantova Fonda za inovacije Crne Gore, a KCCG i kompanija IT Advanced Services d.o.o. (ITAS) nastupaju kao kopodnosioci projekta. Istraživanje je usmjereno na mogućnost primjene vještačke inteligencije za digitalnu analizu histopatoloških uzoraka, sa posebnim fokusom na detekciju adenokarcinoma. Projekat ima za cilj da razvije AI model koji će asistirati patologu u analizi uzoraka i tako unaprijediti dijagnostički proces. U sklopu projekta koristiće se isključivo već postojeći, arhivirani i anonimizovani patohistološki uzorci, koji su nastali tokom redovne dijagnostičke prakse Instituta za patologiju KCCG. Neće se vršiti dodatno uzorkovanje, niti će se koristiti podaci koji omogućavaju identifikaciju pacijenata. Projekat se završava za 18 mjeseci. Izveštaj o realizaciji (13.12.2025., prof. dr Mileta Golubović). Pregled statusa projekta Sastanak o statusu održan je 10. decembra 2025. godine u KCCG radi potvrde obaveze, dogovorene na sastanku Upravnog odbora (31. oktobra), da se do početka decembra pripremi najmanje 500 anotiranih slika po kategoriji. Datum: 10. decembar 2025. Vreme: 12:00 časova. Trajanje: 20 minuta Lokacija: Klinički centar Crne Gore (KCCG) Tema: Pregled statusa projekta PathAI, demonstracija funkcionalnosti sistema i rešavanje kašnjenja u pripremi podataka (anotacija/označavanje). A. Ključni nalazi Tim je demonstrirao trenutne funkcionalnosti prototipa PathAI sistema. Predstavljeni su korisnički interfejs, funkcije otpremanja digitalnih slajdova i veza sa tri (3) modela. Sistem je jednostavan za korišćenje. AI modeli koji se trenutno koriste za				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

demonstraciju nisu obučeni zbog kritičnog nedostatka anotiranih podataka. Kritični nedostaci u pripremi podataka predstavljaju značajan rizik za raspored obuke AI.

B. Operativni izazovi

- Primijećeno je da je dinamika označavanja niska i da je raspodela posla neravnomerna, pri čemu je Prof. dr Golubović završio većinu trenutnih anotacija.

- Izražena je zabrinutost u vezi sa kašnjenjima u isplati naknada (honorara) angažovanim patolozima.

C. Plan za ublažavanje i ubrzanje

- S obzirom na usko grlo projekta, donijeta je odluka da se odmah integrišu dodatni patolozi kako bi se postigli potrebni kvantitativni i kvalitativni podaci.

- Definisane obaveze:

- o KCCG (dr Radović): Posvećen obezbjeđivanju i pružanju dodatnih patologa neophodnih za ubrzanje procesa pripreme podataka.

- o Podnosilac zahteva (ITAS): Posvećen pružanju sveobuhvatne obuke o onlajn alatu za anotaciju za novoprimitljene patologe.

- o Raspored: KCCG će blagovremeno obavijestiti podnosioca zahteva o datumu sastanka sa proširenim timom patologa radi početka obuke i operativnih aktivnosti.

II. Sastanak za praćenje 11. decembra 2025. Korektivne mjere i strateška reorganizacija Nakon potvrde kritičnog statusa, direktor KCCG, dr Radović, inicirao je hitni sastanak za praćenje 11. decembra 2025. godine, na kojem su učestvovali Ivan Bošković (ITA) i rukovodstvo KCCG za patologiju: doc. dr Miladinović, dr Rašović i dr Vučinić. Datum: 11. decembar 2025. Vreme: 10:00 časova Trajanje: 60 minuta Lokacija: Klinički centar Crne Gore (KCCG) A. Integracija osoblja KCCG da bi se odmah rešio nedostatak kapaciteta tri patologa su formalno integrisana u tim za anotaciju: • Doc. dr Mirjana Miladinović (direktorka, Centar za patologiju) • Dr sc. med. Janja Rašović (šefica, Odeljenje za histopatologiju) • Dr sc. med. Jelena Vučinić. Tri patologa će se odmah pridružiti naporima za anotaciju. Ova akcija ima za cilj rešavanje prethodno navedenih problema sa performansama i kapacitetom i ubrzanje napretka. Novi članovi tima izrazili su punu posvećenost ostvarivanju ciljeva projekta. B. Novoformirani tim je predložio strateško prilagođavanje kako bi se maksimizirao kvalitet predstojećeg skupa podataka: 1. Biće sprovedena formalna revizija slajdova sa do sada anotacijama. 2. Biće izvršen pregled i optimizacija specifičnih kategorija anotacija kako bi se najbolje prilagodile modelima obuke veštačke inteligencije. C. Plan neposredne akcije: definisani su naredni koraci su kako bi se osiguralo da novi članovi tima mogu odmah početi sa radom.

21.	Doc. dr Lidija Banjac	Studija KCCG, IBD, neonatologija	Povezanost moždanog oštećenja detektovanog kranijalnim ultrazvukom kod prevremeno rođene dece sa specifičnim	
-----	-----------------------	----------------------------------	--	--

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

			biohemijskim i markerima nutritivnog statusa	
Studija istražuje povezanost moždanog oštećenja kod prevremeno rođene dece, detektovanog transkranijalnim ultrazvukom, sa biohemijskim i nutritivnim markerima. Fokus je na neuron-specifičnoj enolazi (NSE) i prealbuminu kao potencijalnim indikatorima ranog oštećenja mozga i nutritivnog statusa. Kranijalni ultrazvuk se koristi kao primarna, neinvazivna metoda za detekciju intrakranijalnih hemoragija i periventrikularne leukomalacije. Istraživanje uključuje prevremeno rođenu decu sa različitim gestacijskim uzrastom i telesnom masom. Studija se sprovodi uz odobrenje direktora ustanove i Etičkog komiteta, kao i uz pisanu saglasnost roditelja. Studija se realizuje u Centru za neonatologiju Instituta za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore, dok će se biohemijska obrada uzoraka vršiti u Odjeljenju za laboratorijsku dijagnostiku istog instituta. Kod svih ispitanika meri se antropometrijski status i nivoi NSE i prealbumina u ranim danima života. Učesnici su podeljeni u kontrolnu i ispitivanu grupu na osnovu nalaza ultrazvuka mozga. Istražuje se da li viši nivoi NSE i lošiji nutritivni status koreliraju sa težim oštećenjem mozga. Posebna pažnja posvećena je ispitivanju da li nutritivni status pri rođenju predstavlja rizični faktor za nastanak oštećenja. Ovo istraživanje predstavlja pionirski rad u našoj zemlji i regionu. Rezultati bi mogli doprineti razvoju dijagnostičkog algoritma za ranu detekciju i prevenciju neuroloških komplikacija kod prevremeno rođenih beba. Trajanje studije - okvirno 2024-2025. Izvještaj o realizaciji studije Povezanost moždanog oštećenja detektovanog kranijalnim ultrazvukom kod prevremeno rođene dece sa specifičnim biohemijskim markerima i markerima nutritivnog statusa tokom 2025. Godine. Izvještaj o realizaciji (18.12.2025., dr Lidiya Banjac) Studija „Povezanost moždanog oštećenja detektovanog kranijalnim ultrazvukom kod prevremeno rođene dece sa specifičnim biohemijskim markerima i markerima nutritivnog statusa“ sprovodi se u skladu sa odobrenim protokolom istraživanja. U dosadašnjem toku studije izvršeno je uključivanje ispitanika prema definisanim kriterijumima. Kod uključenih prevremeno rođenih novorođenčadi sprovedena su antropometrijska merenja, prikupljeni relevantni klinički podaci i urađeni kranijalni ultrazvučni pregledi u cilju procene prisustva moždanog oštećenja. Takođe, u ranim danima života uzeti su uzorci krvi za određivanje biohemijskih parametara, uključujući neuron-specifičnu enolazu (NSE) i prealbumin, u skladu sa protokolom studije. Prikupljanje uzoraka i podataka nalazi se u završnoj fazi. U narednom periodu planirana je detaljna statistička obrada i analiza prikupljenih podataka, u cilju utvrđivanja povezanosti ultrazvučnih nalaza moždanog oštećenja sa biohemijskim i nutritivnim markerima, nakon čega će uslediti interpretacija rezultata i izrada završnog izveštaja.				
22.	Dr Aleksandar Popović	EU4HEALTH JOINT ACTION BIZI program i ABC praksa		
U sklopu EU4HEALTH JOINT ACTION se sprovodi BIZI program i ABC praksa Program za unaprjeđenje mentalnog zdravlja sa fokusom na prevenciju suicida i promociju mentalnog zdravlja u zajednici. Predloženi program osmišljen je kao strateški odgovor na sve izražene potrebe u oblasti mentalnog zdravlja, sa posebnim fokusom na prevenciju suicida i promociju mentalnog blagostanja u zajednici. Program kombinuje dva međusobno komplementarna modela djelovanja: BIZI program i ABC praksu. BIZI program predstavlja interaktivni, online, samoodrživi i otvoreno dostupni kurs usmjeren na osnaživanje pojedinaca i profesionalaca u zajednici za prepoznavanje i prevenciju suicida. Nosilac implementacije BIZI programa biće Klinički centar. Institut za javno zdravlje biće ključni				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

partner u ovom procesu – njegova uloga podrazumijeva dopunu rada, softverska podrška, kao i praćenje efekata programa. Pored toga, Institut za javno zdravlje će bi nosilac ABC prakse – modela koji obuhvata promociju mentalnog zdravlja kroz edukacije, kampanje i radionice u zajednici i među ranjivim grupama. U realizaciju ABC aktivnos biće uključeni i eksperti iz Kliničkog centra iz domena psihijatrije i kliničke psihologije. Institut za javno zdravlje i Ministarstvo zdravlja će obezbijediti asistenciju u izboru i koordinaciji eksternih partnera. Program predstavlja snažan iskorak u unapređenju sistema mentalnog zdravlja u Crnoj Gori, naročito u oblastima koje do sada nisu bile sistemski razvijene. **Izveštaj o realizaciji (16.12.2025., dr Aleksandar Popović):** BIZI progrma je tek u početnoj fazi realizacije. Trenutno se radi na metodološkim i promotivnim radnim paketima, koje pripremaju kolege iz drugih zemalja. Dio koji se tiče implementacije BIZI prakse, kao i dijela ABC prakse, u kojoj asistiramo Institutu za javno zdravlje, je tek u začetku, u smislu formiranja timova. U prvom tromesječju 2026. godine će se pristupiti izradi situacione analize. Takođe, u narednom periodu neophodno je da Ministarstvo zdravlja sagleda cjelokupnu praksu i kroz etički okvir obezbijedi dozvolu za dalju implementaciju.

Članovi tima su:

1. dr Aleksandar Popović – Project menager and Senior expert
2. mr sci. Mina Gazivoda – Project Assistant and Senior expert
3. mr sci. dr Aleksandra Raznatović – Senior expert
4. dr Tea Dakić – Senior expert
5. dr Tatijana Perunović Jovanović - Senior expert
6. dr Tijana Brandmajer – Junior expert
7. mr sci. Milena Raspopović - Junior expert
8. dr Slaven Jovanović - Junior expert
9. Dejan Rončević – administrative staff
10. Nenad Rašović - administrative staff

23.	Koordinator dr Maša Ždralević, Medicinski fakultet UCG, Partnerske institucije: 1. KCCG 2.Univerzitet u Monpeljeu i Francuski nacionalni centar za naučna istraživanja (CNRS) 3.Institut za javno zdravlje Crne Gore 4.Naučno-tehnološki park Crne Gore	Projekat se finansira iz istraživačkog granta koje dodjeljuje MPNI CG na osnovu Konkursa za dodjelu istraživačkih grantova za podsticanje izvrsnosti.	Molekularno profilisanje slobodne cirkulišuće RNK za otkrivanje biomarkera i preciznu medicinu u kolorektalnom karcinomu – FREEDOM	
Projekat pod naslovom: „Molekularno profilisanje slobodne cirkulišuće RNK za otkrivanje biomarkera i preciznu medicinu u kolorektalnom karcinomu – FREEDOM“ čiji je koordinator Medicinski fakultet UCG bavi se problemom ranog otkrivanja				

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

kolorektalnog karcinoma, čije unapređenje bi u značajnoj mjeri moglo da poboljša kvalitet života i šanse za uspješno izlječenje, i smanji stopu obolijevanja i smrtnosti od ovog karcinoma. Ključni inovativni aspekt projekta FREEDOM je korišćenje tečnih biopsija, preciznije, slobodne cirkulišuće RNK kao analita, čijim sekvenciranjem će se dobiti detaljne informacije o molekulskoj dinamici od benignih, prekancerskih lezija, do kolorektalnog karcinoma. Ovim projektom se metodologija sekvenciranja po prvi put uvodi u biomedicinska istraživanja u zemlji, sa ciljem identifikacije i razvoja neinvazivnih, visoko senzitivnih i specifičnih dijagnostičkih biomarkera za kolorektalni karcinom. Početak projekta: 2025 godina. Koordinator za KCCG, dr sc. med Janja Rašović.

Izveštaj o realizaciji: 18.11.2025. (dr sc. med. Janja Rašović): Projekat za podsticanje izvrsnosti Ministarstva nauke, prosvjete i inovacija (MNPI) pod nazivom “Molekularno profilisanje slobodne cirkulišuće RNK za otkrivanje biomarkera i preciznu medicinu u kolorektalnom karcinomu (FREEDOM)”

Ovaj projekat je započet u maju 2025. godine. Nosilac projekta je Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore, a koordinator dr Maša Ždrelević. Klinički centar Crne Gore učestvuje kao partnerska institucija.

U ovom projektu dr Janja Rašović je odgovorno lice za realizaciju projektnih aktivnosti u KC CG.

U sprovođenju projekta, učestvuje više članova stručnog tima:

- dr Aleksandar Kujović, dr Batrić Vukčević i dr Damir Muhović – regrutacija pacijenata;
- dr sci. med. Janja Rašović i doc. Dr Mirjana Miladinović – selekcija parafinskih kalupa i digitalizacija patohistoloških preparta iz arhivskog materijala Centra za patologiju.
- dr Ivana Milašević – biohemijske analize,
- tehničari: Boban Peruničić i Ana Šćekić;
- administrativno osoblje: Adela Drpljanin i Julija Pupovac.

Do sada su realizovane sljedeće aktivnosti:

- pribavljena saglasnost Etičkog komiteta Kliničkog centra Crne Gore i Etičkog komiteta Medicinskog fakulteta UCG;
- izvršena uplata sredstava Kliničkom centru za nabavku digitalnog patohistološkog skenera i potrošnog materijala (reagenasa) za biohemijske analize i honorare angažovanog osoblja,
- dobijene informativne ponude za digitalni patohistološki skener i reagense za biohemijske analize;
- upućeni zahtjevi za pokretanje postupaka javnih nabavki Službi za javne nabavke Kliničkog centra Crne Gore;
- započeta regrutacija pacijenata.

U narednom periodu očekuje se raspisivanje tendera i početak realizacije nabavki i nastavak regrutacije pacijenata.

U prilogu:

- Rješenje Medicinskog fakulteta UCG,
- Dokaz o uplati sredstava Kliničkom centru Crne Gore,
- Zahtjev za pokretanje postupaka nabavki.

2. Projekat Ministarstva nauke, prosvjete i inovacija – sufinansiranje nabavke potrošnog materijala

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

Kliničkom centru Crne Gore odobreno je sufinansiranje u okviru posebnog programa Ministarstva nauke, prosvjete i inovacija za nabavku potrošnog materijala, rešenjem br. 12/1-633/25-7923/2.

Dr Janja Rašović je istraživač nadležan za nabavku.

Na osnovu donijetog Rješenja MNPI, izvršena je uplata odobrenih sredstava na račun Kliničkog centra Crne Gore. Nakon toga su:

- pribavljene informativne ponude,
- upućen zahtjev za pokretanje postupaka javnih nabavki nadležnoj službi.

U prilogu:

- Rješenje MNPI,
- Dokaz o uplati sredstava,
- Zahtjev za pokretanje postupaka nabavki.

24.	Karadžić Anđela, Fakultet političkih nauka, smjer Socijalni rad i socijalna politika.	Master rad: „Doprinos emocionalne podrške socijalnog radnika na kvalitet života onkoloških pacijenata“	Saglasnost Etičkog odbora KCCG broj:03/01-16166/1 od 25.07.2025.god. za sprovođenje istraživanja u Institutu za onkologiju (intervju, anketa)
25.	Dr Batrić Vukčević	COST akcija CA22125 - Precision medicine in biliary tract cancer	Član radne grupe, 2023-2027.

Karcinom bilijarnog trakta obuhvata heterogenu grupu agresivnih tumora sa sve većom učestalošću u Evropi. Ograničeno znanje o faktorima rizika i nedostatak biomarkera za dijagnozu često su odgovorni su za kasno otkrivanje. Ove tumore karakteriše visoka refraktornost na konvencionalnu hemioterapiju. Ciljana terapija se pokazala kao dobra opcija samo za neke podgrupe pacijenata. Mreža Precision-BTC ima za cilj da stvori jedinstvenu kooperativnu i interdisciplinarnu mrežu evropskih višestrukih zainteresovanih strana, uključujući fundamentalne istraživače, kliničke istraživače, mala i srednja preduzeća, Evropsku komisiju i agencije EU, međunarodne naučne organizacije, predstavnike pacijenata i industrijske partnere, kako bi se riješili raznovrsni, ali međusobno povezani izazovi u implementaciji precizne medicine u liječenju bilijarnog karcinoma. Akcija će biti organizovana u četiri radne grupe koje su uključene u razvoj personalizovanog liječenja pacijenata sa bilijarnim karcinomom (BK). Identifikacija epidemiološke heterogenosti u Evropi. Rano otkrivanje BK. Personalizacija liječenja za pacijente sa BK. Vještačka inteligencija i razvoj lijekova korišćenjem pretkliničkih modela.

26.	Prof. dr Snežana Crnogorac	U okviru Strategije ranog razvoja djeteta u Crnoj Gori, MZ, Aktivnost 3.1.6.	Jačanje znanja i vještina zdravstvenih radnika u oblasti njege majki i novorođenčadi, januar 2025. - januar 2026. god
-----	----------------------------	--	---

Članovi tima: dr Goran Lazarević, dr Aida Šahmanović. Kreiranje multidisciplinarnog tima za realizaciju projekta uvođenja Robsonove klasifikacije za sva porodilišta u CG.

- Mjere smanjenja broja carskih rezova u CG u cilju boljeg ishoda za majku i dijete

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

• Praćenje morbiditeta za svaku trudnicu nakon carskog reza koji bi bio klasifikovan u grupe po težini komplikacije • Edukacija osoblja o značaju Robsonove klasifikacije • Edukacija osoblja svih porodilišta vezano za varijable koje treba pratiti u cilju sagledavanja maternalnog i neonatalnog morbiditeta i mortaliteta • Izrada softvera za razvrstavanje porođaja po grupama Robsonove klasifikacije, centralni, na nacionalnom nivou, u koji će se slivati podaci za svaku trudnicu pojedinačno), za izradu softvera je potrebno uključivanje Ministarstva zdravlja			
27.	VSS Tamara Dragović	Saradnja Ministarstva zdravlja Crne Gore, KCCG, UNICEF i LDS Charities	Unapređenje njege u porodilištima
Ministarstvo zdravlja Crne Gore, Klinički centar Crne Gore, UNICEF i LDS Charities su se tokom 2025. godine udružili u cilju unapređenja njege u porodilištima u Crnoj Gori. Cilj ovog projekta je uspostavljanje kvalitetne zdravstvene zaštite majke i bebe tokom trudnoće, u porođaju i nakon porođaja u svim porodilištima u Crnoj Gori. Projektom je predviđena i izrada brzog referentnog vodiča o preeklampsiji i eklampsiji, kao i revizija postojećeg vodiča iz 2014. godine. U septembru 2025. godine, u trajanju od pet dana, organizovana je edukacija i trening trenera iz oblasti osnove njege tokom porođaja i rađanja djeteta, kao i preeklampsije i eklampsije. Planirano je da se u mjesecu novembru i prvoj polovini decembra organizuju radionice za edukaciju zaposlenih u svim porodilištima u Crnoj Gori od strane timova, koje predstavljaju edukovani treneri. S tim u vezi, Klinički centar Crne Gore organizuje prvu u nizu, jednodnevnu edukaciju pod nazivom, “Osnovna njega tokom porođaja i rađanja djeteta, preeklampsija i eklampsija- kako pomoći majkama i bebama da prežive”, koja će se održati u OB Bijelo Polje, dana 03.11. 2025.godine sa početkom u 09h, koju će voditi nacionalni treneri. Cilj ove obuke je unapređenje znanja i vještina zdravstvenih radnika u vođenju fiziološkog porođaja, kao i u prepoznavanju i adekvatnom reagovanju na hitna stanja u trudnoći, sa posebnim fokusom na preeklampsiju i eklampsiju. Koordinator projekta je VSS Tamara Dragović, a nacionalni treneri iz KCCG su: prim. dr Gordana Globarević Vukčević, dr Milutin Mitrović, dr Emilja Delević i VSS Tamara Dragović. Klinički centar Crne Gore je organizovao drugu po redu jednodnevnu edukaciju, (“Vođenje normalnog vaginalnog porođaja i postupanje u slučajevima preeklampsije i eklampsije”), koja je održana u KBC Kotor, dana 27.11. 2025. i predvođena nacionalnim trenerima. KCCG je organizovao treću po redu jednodnevnu edukaciju „(Osnovna njega tokom porođaja i rađanja djeteta“), koja je održana 18.12.2025. u prostorijama Klinike za ginekologiju i akušerstvo KCCG.			

Podaci CEZANE o aktivnim studijama/projektima u KCCG koje se bave naučnim istraživanjem

Projekat je završen krajem 2025. godine. Pripremljen je nacrt - Nacionalne kliničke smjernice, Liječenje gestacijske hipertenzije, preeklampsije, teške preeklampsije i eklampsije, kao i nacrt nacionalnih kliničkih smjernica - Zdravstvena zaštita u porođaju: Osnovna njega tokom porođaja i rađanja djeteta, koje su dostavljene na razmatranje i odobrenje Ministarstvu zdravlja Crne Gore.			
28.	Dr Nevenka Pavličić	Projekat ERASMUS + SKILL2SUSTAIN – Development of Skills for Sustainable Societies	Učešće preko Građevinskog fakulteta UCG
Sadržaj projekta, partnerstvo sa evropskim univerzitetima i institucijama: razvoj održivih kompetencija, psihološka podrška obrazovnim procesima i unapređenje profesionalnih vještina studenata i nastavnog osoblja.			